

פרשת שופטים

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבות בשעריך (יז, ח)

וברש"י, בין דם לדם בין דם טמא לדם טהור, בין דין לדין בין דין זכאי לדין חייב, ובין נגע לנגע בין נגע טמא לנגע טהור.

ויש לעיין, מדוע לגבי דם ונגע נקט רש"י בתחילה את צד החומרא שהוא דם טמא ונגע טמא, ואילו לגבי הדין נקט תחילה את הצד הקולא דין זכאי, ולא נקט תחילה דין חייב כשאר הדברים.

ונראה, דהרי לא שייך מציאות של דם טהור, דהדם מצד עצמו אינו טהור, ורק היכא דהוא דם טמא מטמאין מחמתו, וה"נ בנגע לא מצינו שיש נגע טהור, אלא כל נגע שהוא בגדרי טומאת נגעים הוא טמא, ואם לאו ליכא כלל טומאה וממילא הוא טהור, ולהכי נקט את הצד שיוצר בו דינים חדשים והוא דם ונגע טמאים.

אמנם בדין, אף דין זכאי הוא דין ככל הדינים ושניהם אמת, אלא דיש אחד שהוא חייב מחמת הדין ויש אחר שהוא זכאי מחמת הדין, וכיון דשייך למיתני שניהם נקט צד הקולא תחילה דעדיף לפתוח בטובה.

מקור: רבי חיים קנייבסקי שליט"א